

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В. _____**

_____ **20_ р.**

Методика викладання у ВНЗ

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 011 Науки про освіту

освітня програма Педагогіка вищої школи

Луцьк - 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання у ВНЗ» для студентів галузі знань 01 Освіта, спеціальності 011 Науки про освіту, освітньої програми Педагогіка вищої школи.

" __ " _____, 2017 р. – 13 с.

Розробники:

Грицюк Л.К., к.п.н., доцент кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Рецензент:

Пріма Р.М., д.п.н., професор кафедри педагогіки

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 8 від 25.01. 2017 р.

Завідувач кафедри: _____ (Гусак П.М.)

Робоча програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною комісією педагогічного факультету

протокол № від.. 2017 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету _____ (Антонюк В.З.)

Робоча програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною радою університету

протокол № __ від __ . __ . 20_ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни “Методика викладання у ВНЗ” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 011 Науки про освіту, навчального плану та навчальної програми навчальної дисципліни “Методика викладання у ВНЗ”.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4,5	Шифр і назва галузі знань 01 Освіта	Нормативна
Модулів 3	Спеціальність 011 Науки про освіту	Рік підготовки 5
Змістових модулів 2		Семестр 10
ІНДЗ: є	Освітня програма Педагогіка вищої школи	Лекції 16 год.
Загальна кількість годин 135		Практичні (семінари) 26 год.
Тижневих годин Аудиторних 3,5 Консультації 0,83 Самостійної роботи 6,92	Освітній ступінь магістр	Самостійна робота 83 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Методика викладання у ВНЗ" є набуття студентами, на основі опанування теорії і практики педагогічної діяльності, широкого діапазону компетентностей, необхідних для успішного викладання навчальних дисциплін у вищому навчальному закладі.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Методика викладання у ВНЗ" є

— Формувати знання про сучасні особливості навчального процесу у вищому навчальному закладі відповідно Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) та інших законодавчих і нормативних актів.

— Розширити загальні уявлення про тенденції та напрями розвитку вітчизняної вищої освіти у період її інтеграції у європейський освітній простір.

— Навчити застосовувати нові європейські парадигми вищої освіти: студентоцентрованого навчання, результатів навчання, компетентнісного підходу у процесі побудови і реалізації навчального процесу у ВНЗ.

— Оволодівати понятійним апаратом методики викладання у ВНЗ як науки.

— Порівнювати та аналізувати результативність традиційних та інноваційних підходів до викладання.

— Виробляти уміння творчо застосовувати педагогічні знання і способи діяльності.

— Оволодівати уміннями і навичками підготовки різноманітного методичного забезпечення для проведення різних видів занять та діагностики знань студентів.

— Опановувати методикою організації та контролю самостійної роботи студентів, дистанційних різновидів навчання.

— Інтегрувати процес становлення студента як викладача, його ціннісні орієнтації та переконання.

— Виробляти стиль викладання у кожного студента, домінуючі підходи та методи.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- цінності вищої освіти для розвитку суспільства, демократії;
  - значення соціальної відповідальності і свідомості у професії викладача;
  - різні ролі учасників процесу навчання у ВНЗ;
  - можливості електронного навчання та способи його інтеграції в навчальне середовище;
  - форми організації навчання студентів;
  - вимоги до освітніх програм, педагогічних заходів та інструментів;
  - різновиди навчальних занять, методичні умови їх проведення;
  - сучасні методи навчання студентів;
  - методики проведення контрольних заходів у ВНЗ;
  - норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів;
  - можливі шляхи поліпшення викладання і навчання;
- вміти :
- критично аналізувати освітні теорії та питання освітньої політики;
  - застосовувати набуті педагогічні знання на практиці, адаптувати їх до дій у нових ситуаціях під час викладання;
  - приймати у ході навчання обґрунтовані рішення;
  - генерувати нові педагогічні ідеї, виявляти і вирішувати навчальні проблеми;
  - логічно структурувати зміст навчальної дисципліни;
  - корегувати навчальні програми та матеріали відповідно освітнього контексту;
  - планувати час для навчання та управляти ним;
  - проводити навчальні заняття;
  - вибирати й застосовувати ефективні види і методи навчання;
  - використовувати інформаційні та комунікаційні технології у процесі викладання;
  - проводити освітні дослідження в різних контекстах ;
  - шукати, обробляти та аналізувати навчальну та предметну інформацію;
  - працювати продуктивно як в команді, так і автономно;
  - організовувати самостійну роботу студентів;
  - діагностувати результати навчання студентів;
  - самонавчатись і цікавитись інноваціями в професійній галузі;
  - бути критичним і самокритичним;
  - розпізнавати і реагувати на різноманіття студентів і складності процесу навчання;
  - створювати сприятливий клімат для навчання

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні та концептуальні засади навчального процесу у вищій школі

Тема 1. Методика викладання як наука та навчальна дисципліна

Поняття про науку та її особливості. Роль і значення науки в розвитку суспільства. Педагогічні науки та наукові дисципліни. Педагогіка та похідні науки і наукові дисципліни як цілісна система. Методика як предметна дидактика. Методика викладання у ВНЗ у системі наук. Категоріально-понятійний апарат методики викладання у ВНЗ. Навчальна дисципліна. Її сутнісні характеристики. Значення навчальної дисципліни у вищому навчальному закладі. Методика викладання у вищому навчальному закладі. Предмет, мета, завдання навчальної дисципліни «Методика викладання у ВНЗ».

Тема 2. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні

Цінності вищої освіти для прогресу суспільства. Процеси розвитку вищої освіти відповідно змін у суспільстві. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) як правова основа реформування вищої освіти в Україні. Основні парадигми європейської освітньої інтеграції і їх відображення у процесі побудови і реалізації навчального процесу у ВНЗ. Студентоцентроване навчання. Сутність формувань результатів навчання. Компетентністній

підхід. Вплив Болонського процесу на модернізацію навчального процесу. Традиційний та інноваційний підходи до побудови навчального процесу у ВНЗ. Домінуючі типи навчання у вищій школі як усталені цілісні системи. Репродуктивне, програмоване, проблемне, інтерактивне, професійно-орієнтоване, позиційне, смарт-навчання. Тенденції інтегрування компонентів різних типів навчання.

Тема 3. Роль викладача вищої школи в досягненні визначених результатів навчання

Викладач як провідний учасник процесу навчання у ВНЗ. Характеристика функціональних обов'язків викладача. Основні складові діяльності викладача в процесі навчання. Загальні та специфічні компетентності викладача. Інструментальні компетентності (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності). Міжособистісні компетентності (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця). Системні компетентності (поєднання розуміння, сприйнятливості до знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення нових систем). Проектування та реалізація завдань викладання фахових навчальних дисциплін на основі компетентісного підходу. Розробка контенту навчальних та робочих програм навчальних курсів. Особистісні якості викладача, стиль викладання. Методики професійного самовдосконалення викладача: саморозвиток, самоосвіта, самовиховання, самоорганізація, орієнтованість на інноваційну діяльність.

Змістовий модуль 2. Методичні основи реалізації завдань освітнього процесу у ВНЗ

Тема 1. Форми, засоби, методи і прийоми навчання у вищій школі

Форми навчання як зовнішнє відображення цього процесу. Сутність понять «форми навчання», «форми організації навчання», «форми організації пізнавальної діяльності студентів». Методика організації фронтальної, групової, колективної, парної, індивідуальної та індивідуалізованої роботи студентів. Засоби навчання, їх функції, різновиди, напрями розширення у вищій школі. Умови оволодіння викладачем словесними, наочними, електронними засобами та успішного їх використання в навчальному процесі. Методи навчання, їх сутність і взаємозв'язок з формами і засобами навчання. Багаторакурсний розгляд методу за джерелом отримання знань, рівнем пізнавальної активності, логікою розгортання змісту. Методика підготовки, моделювання і використання основних методів навчання у вищій школі: розповіді, інструктажу, бесіди, обговорення, презентації, дискусії, методу проєктів, мозкового штурму, ілюстрування, демонстрації, спостереження, моделювання, різновидів навчально-педагогічної гри, методу кейсів. Сутність прийомів у навчанні. Їх допоміжний та творчий характер. Педагогічні умови добору оптимальних форм, засобів, методів та прийомів навчальної діяльності.

Тема 2. Методика підготовки і проведення навчальних занять у вищому навчальному закладі

Навчальні заняття як організаційна форма контактної аудиторної взаємодії суб'єктів навчальної діяльності. Різновиди навчальних занять за домінуючою роллю учасників процесу навчання (викладача, студентів), за характером діяльності (традиційні, активні). Основні види навчальних занять: лекційне, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне, консультація. Особлива роль кожного з видів навчальних занять у досягненні результатів навчання у вищій школі. Проектувальна діяльність викладача у підготовці навчального заняття. Моделювання способу проведення навчального заняття за традиційною чи активною схемою. Відображення порядку, логіки та змісту навчального заняття у плані-конспекті. Творчість викладача у його конструюванні та реалізації. Умови успішного проведення навчального заняття. Навчально-методичне забезпечення навчальних занять.

Тема 3. Методика організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів (СРС) як провідна форма організації навчального процесу у ВНЗ. Її функціональні особливості у вищій школі, різновиди (навчальна та науково-дослідна). Тенденції та причини зростання питомої ваги самостійної роботи студентів у сучасній вищій освіті. Нормативне обґрунтування тривалості самостійної роботи студентів. Види та рівні самостійної навчальної роботи. Роль викладача в організації дидактично-керуваної самостійної

роботи студентів. Інноваційні методи та засоби забезпечення продуктивної праці студента з інформаційними потоками. Ефективність використання електронних освітніх ресурсів у процесі вивчення навчальних дисциплін. Сучасні методи, технології, платформи організації та здійснення самостійної навчальної роботи студентів: веб-квести, кібергіди, Moodle тощо. Роль науково-дослідної роботи студентів у фаховій підготовці. Індивідуальні завдання та написання рефератів й есе як початок науково-дослідної роботи студентів. Особливості курсової як науково-дослідної роботи. Етапи підготовки випускних кваліфікаційних робіт. Проведення науково-практичних студентських конференцій, семінарів, вебінарів та олімпіад. Організація діяльності проблемних груп студентів.

Тема 4. Методика організації практичної підготовки

Практична підготовка як провідна форма організації освітнього процесу у вищій школі, важливий спосіб реалізації завдань студентоцентрованого навчання. Види практик, які існують у професійній підготовці. Їх особливості, роль та специфічні завдання у ході реалізації результатів навчання та формування необхідних фахових компетентностей. Нормативні вимоги до проведення різних видів практик. Відображення змісту практичної підготовки в наскрізній та робочих програмах практик. Основні компоненти та зміст програм. Основні етапи організації практики. Підготовчий етап як зосередження діяльності керівників практики на змістових напрямках та організаційних питаннях. Виконавчий етап як основний період виконання програми та завдань практики. Підсумковий етап як аналіз основних професійних знань, умінь і навичок, набутих студентами у ході практики. Використання сформованих у ході практик студентами компетентностей у вивченні навчальних дисциплін. Методичне забезпечення практичної підготовки.

Тема 5. Методика проведення контрольних заходів

Контрольні заходи як ключова форма організації навчального процесу у ВНЗ. Поняття про контроль. Його роль у визначенні та моніторингу результатів навчання та набутті професійних компетентностей студентами. Контроль в процесі навчання, його структура та функції. Види, форми, методи та прийоми контролю. Методика організації і проведення контролю під час вивчення навчальних дисциплін. Варіативність підходів до оцінювання знань, умінь, навичок студентів. Психолого-педагогічні проблеми оцінки успішності студентів. Методичні вимоги до оцінювання знань під час вивчення навчальних дисциплін. Роль ЄКТС в реалізації основних завдань контрольних заходів, запровадження цієї системи в практику освітньої діяльності вітчизняних ВНЗ. Шляхи формування у студентів умінь самооцінки і самостійного контролю результатів навчання.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем лекційних, практичних, занять, консультацій та самостійної роботи	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Консультації	Сам. роб.	Контр. роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Методологічні та концептуальні засади навчального процесу у вищій школі							
Тема 1. Методика викладання як наука та навчальна дисципліна	10	2	2	1	5		
Тема 2. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні	12	2	4	1	5		
Тема 3 Роль викладача вищої школи в досягненні визначених результатів навчання	10	2	2	1	5		
Контрольна (модульна) робота	8				8		
Разом за змістовим модулем 1	40	6	8	3	23		
Змістовий модуль 2. Методичні основи реалізації завдань освітнього процесу у ВНЗ							
Тема 4. Форми, засоби, методи і прийоми навчання у вищій школі	22	2	6	2	12		

Тема 5. Методика підготовки і проведення навчальних занять у вищому навчальному закладі	22	2	6	2	12		
Тема 6. Методика організації самостійної роботи студентів	11	2	2	1	6		
Тема 7 Методика організації практичної підготовки	11	2	2	1	6		
Тема 8 Методика проведення контрольних заходів	11	2	2	1	6		
Контрольна (модульна) робота	8				8		
Разом за змістовим модулем 2.	85	10	18	7	50		
Екзамен	10				10		
Усього годин	135	16	26	10	83		

5. Індивідуальні науково-дослідні завдання

Тип індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ), яке необхідно підготувати кожному студенту, портфоліо. Студенти самостійно відбирають найкращі навчальні зразки, проробленого під час вивчення методики викладання у ВНЗ, демонструючи таким чином набуті знання та уміння. Змістові компонентами портфоліо:

1. Зміст портфоліо
2. План-конспект повного матричного і змістового наповнення одного з видів семінарського (практичного) заняття за передбаченою схемою і структурою
3. Тестові завдання усіх типів за обраною темою лекційного чи практичного (семінарського) заняття. Вказати завдання тестового контролю у структурі заняття.
4. Конспект проведеного мікрОВикладання.

6. Методи та засоби навчання

Методи навчання: розповідь, опис, інструктаж, коментоване читання, пояснювально-ілюстративна, евристична бесіда, обговорення, ілюстрація, демонстрація, спостереження, рольова гра, мікрОВикладання, виконання конкретних завдань, веб-квестів, створення проектів, моделей, кейс-навчання, диспут, дискусія, мозковий штурм, інтерактивні методики.

Засоби навчання: підручники, навчальні посібники, Інтернет-ресурси, електронні засоби, комп'ютери, медіапроектори, словесні, наочні, графічні засоби.

7. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Перелік екзаменаційних питань для здійснення підсумкового контролю успішності навчання

1. Роль і значення науки в розвитку суспільства.
2. Педагогіка та похідні науки і наукові дисципліни як цілісна система.
3. Методика як предметна дидактика.
4. Методика викладання у ВНЗ у системі наук.
5. Категоріально-понятійний апарат методики викладання у ВНЗ.
6. Сутнісні характеристики навчальної дисципліни.
7. Значення навчальної дисципліни у професійній підготовці.
8. Предмет, мета, завдання навчальної дисципліни «Методика викладання у ВНЗ».
9. Цінності вищої освіти для прогресу суспільства.
10. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) як правова основа реформування вищої освіти в Україні.
11. Основні парадигми європейської освітньої інтеграції і їх відображення у процесі побудови і реалізації навчального процесу у ВНЗ.
12. Вплив Болонського процесу на модернізацію навчального процесу.
13. Традиційний та інноваційний підходи до побудови навчального процесу у ВНЗ.
14. Домінуючі типи навчання у вищій школі як усталені цілісні системи.
15. Тенденції інтегрування компонентів різних типів навчання.

16. Характеристика функціональних обов'язків викладача.
17. Основні складові діяльності викладача в процесі навчання.
18. Загальні та специфічні компетентності викладача.
19. Інструментальні компетентності викладача.
20. Міжособистісні компетентності викладача.
21. Системні компетентності викладача.
22. Проектування та реалізація завдань викладання фахових навчальних дисциплін на основі компетентісного підходу.
23. Розробка контенту навчальних та робочих програм навчальних курсів.
24. Особистісні якості викладача, стиль викладання.
25. Методики професійного самовдосконалення викладача: саморозвиток, самоосвіта, самовиховання, самоорганізація, орієнтованість на інноваційну діяльність.
26. Сутність понять «форми навчання», «форми організації навчання», «форми організації пізнавальної діяльності студентів».
27. Методика організації фронтальної, групової, колективної, парної, індивідуальної та індивідуалізованої роботи студентів.
28. Засоби навчання, їх функції, різновиди, напрями розширення у вищій школі.
29. Умови оволодіння викладачем словесними, наочними, електронними засобами та успішного їх використання в навчальному процесі.
30. Методи навчання, їх сутність і взаємозв'язок з формами і засобами навчання.
31. Багаторакурсний розгляд методу за джерелом отримання знань, рівнем пізнавальної активності, логікою розгортання змісту.
32. Методика підготовки, моделювання і використання основних методів навчання у вищій школі.
33. Сутність прийомів у навчанні.
34. Педагогічні умови добору оптимальних форм, засобів, методів та прийомів навчальної діяльності.
35. Навчальні заняття як організаційна форма контактної аудиторної взаємодії суб'єктів навчальної діяльності.
36. Різновиди навчальних занять за домінуючою роллю учасників процесу навчання (викладача, студентів), за характером діяльності (традиційні, активні).
37. Основні види навчальних занять: лекційне, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне, консультація.
38. Проектувальна діяльність викладача у підготовці навчального заняття.
39. Моделювання способу проведення навчального заняття за традиційною чи активною схемою.
40. Відображення порядку, логіки та змісту навчального заняття у плані-конспекті.
41. Творчість викладача у конструюванні та реалізації плану-конспекту навчального заняття.
42. Умови успішного проведення навчального заняття.
43. Навчально-методичне забезпечення навчальних занять.
44. Самостійна робота студентів (СРС) як провідна форма організації навчального процесу у ВНЗ.
45. Роль викладача в організації дидактично-керованої самостійної роботи студентів.
46. Інноваційні методи та засоби забезпечення продуктивної праці студента з інформаційними потоками.
47. Роль науково-дослідної роботи студентів у фаховій підготовці. Індивідуальні завдання та написання рефератів й есе як початок науково-дослідної роботи студентів.
48. Практична підготовка як провідна форма організації освітнього процесу у вищій школі, важливий спосіб реалізації завдань студентоцентрованого навчання.
49. Види практик, їх особливості, роль та специфічні завдання у ході реалізації результатів навчання та формування необхідних фахових компетентностей.

50. Нормативні вимоги до проведення різних видів практик.
51. Основні етапи організації практики.
52. Методичне забезпечення практичної підготовки.
53. Контрольні заходи як ключова форма організації навчального процесу у ВНЗ.
54. Контроль в процесі навчання, його структура та функції.
55. Види, форми, методи та прийоми контролю в навчанні.
56. Методика організації і проведення контролю під час вивчення навчальних дисциплін.
57. Варіативність підходів до оцінювання знань, умінь, навичок студентів.
58. Методичні вимоги до оцінювання знань під час вивчення навчальних дисциплін.
59. Роль ЄКТС в реалізації основних завдань контрольних заходів, запровадження цієї системи в практику освітньої діяльності вітчизняних ВНЗ.
60. Шляхи формування у студентів умінь самооцінки і самостійного контролю результатів навчання.

8. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Спостереження за навчальною роботою студентів, усне опитування, бесіда, виступи, доповіді, рецензування, повідомлення, коментування текстів, читання схем, графіків, поточне тестування; експрес-контроль, підготовка індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ), портфоліо.

9. Розподіл балів та критерії оцінювання

Таблиця 3

Поточний контроль (макс = 40 балів)								Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1				Модуль 2				Модуль 3			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	14	20	40	100
2	4	2	6	6	2	2	2				

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
75 - 81	C	
67 - 74	D	Задовільно
60 - 66	E	
1 - 59	Fx	Незадовільно

10. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма "Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін" / Соціальна педагогіка : навч.-метод. посіб. : у 2-х ч. / за ред. П. М. Гусака, Л. К. Грицюк. Ч. 1 – Луцьк : РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – С. 28-34

2. Інформаційно-дидактичні матеріали "Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін" / Соціальна педагогіка : навч.-метод. посіб. : у 2-х ч. / за ред. П. М. Гусака, Л. К. Грицюк. Ч. 2 – Луцьк : РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – С. 28-34.

3. Грицюк Л. К. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. К. Грицюк, А. В. Лякішева. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 328 с.

4. Лякішева А. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : [навч.-метод. посіб.] / Анна Лякішева, Лідія Грицюк. – Луцьк : Східноєвроп. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 504 с.

11. Список джерел

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – К. : Таксон, 2016. – 234 с.

2. Алексюк А. М. Методи навчання і методи учіння / А. М. Алексюк. - К.: Знання, 1980. - 48 с.

3. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи : курс лекцій : модуль-не навчання : навч. посіб. / Алексюк А. М. – К. : ІСДО, 1993. – 218 с.

4. Аналіз практичного стану науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів: препринт (аналітичні матеріали) / Авторський колектив : О. Ярошенко, Ю. Скиба, Н. Титаренко; за ред. О. Ярошенко. – Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – 97 с.

5. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду розвитку інституційного потенціалу університетів у контексті глобального лідерства (частина I): препринт (аналітичні матеріали) / Авторський колектив: О. Боднарук, К. Жданова та ін.; за заг. ред. С. Калашнікової. – Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – 153 с.

6. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури / Л.В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.

7. Астахова Е. В. Методика организации и проведения семинарских занятий по предметам гуманитарного цикла / Астахова Е. В. – Х. : [б. и.], 2000. – 52 с.

8. Білан Л.Л. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / Л.Л. Білан. – Ніжин: ПП Лисенко, 2010. – 399 с.

9. Бондар В. І. Дидактика : ефективні технології навчання студентів : навч. посіб. / Бондар В. І. – К. : Вересень, 1996. – 129 с.

10. Вайнола Р. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. / Р. Вайнола. – К. : Центр учбової літератури, 2012 – 140 с.

11. Ващенко Г. Загальні методи навчання / Ващенко Г. – К. : Укр. вид. спілка, 1997. – 410 с.

12. Вища освіта і Болонський процес. Курс лекцій для студентів усіх спеціальностей ОКР «магістр» денної та заочної форми навчання. – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 62 с.

13. Вища освіта України: стан та проблеми. Укладачі: І.Б. Жилияєв, В.В. Ковтунець; М.В. Сьомкін. - К.: Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, 2015. – 96 с.

14. Вища школа України в загальноцивілізаційному контексті: соціально-філософський аналіз з позицій світоглядно-компетентнісного підходу: монографія / Рябченко В.І. — К. : Фітосоціоцентр, 2015. – 674 с.

15. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки школи : навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури / Вітвицька С. С. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 398 с.

16. Галузяк В. М. Педагогіка : навч. посіб. / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. - Вінниця: Віноблдрукарня, 2000. – 200 с.

17. Гликман И. З. Управление самостоятельной работой студентов (системное управление) : учеб. пособие / Гликман И. З. – М. : Логос, 2002. – 24 с.

18. Грицюк Л.К. Магістерська робота : навч.-метод. посіб. / Л.К. Грицюк, П.М. Гусак, Л.А. Завацька. – Л. : Стрім, 2002. – 94 с.

19. Грицюк Л.К. Організація самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу / Л.К. Грицюк, М.В. Сірук // Науковий вісник ВНУ ім. Л. Українки. Сер. «Педагогічні науки». – 2011. – № 17. – С. 9–15.
20. Грицюк Л.К. Тестовий контроль успішності студентів в практиці сучасної вищої освіти / Л.К. Грицюк, А.В. Лякішева // Науково-методичний журнал «Соціальна робота в Україні: теорія і практика» – 2012. – № 2 – С. 18–29.
21. Грищенко С.В. Організація самостійної роботи студентів педагогічного університету / Грищенко С.В. // Волинський національний університет імені Лесі Українки. Наук. вісник. Серія: Педагогічні науки. – Луцьк, 2010. – № 13. – С. 27-31.
22. Гронлунд, Норман Е. Оцінювання студентської успішності: Практ. посіб. / Норман Е. Гронлунд. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – 312 с.
23. Гусак П.М. Підготовка вчителя : технологічні аспекти : моно-графія / Гусак П. М. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. – 278 с.
24. Гусак П.М. Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії / Гусак П.М. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1996. – 116 с.
25. Дидактика современной школы : пособие для учителя / под ред. В.А. Онищука. – К.: Рад. шк., 1987. – 350 с.
26. Дроздова І.П. Навчальний осібник із курсу «Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти» / І.П. Дроздова. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 142 с.
27. Дунець Н.М. Тренінг як інтерактивний метод навчання / Н.М. Дунець. // Волинський національний університет імені Лесі Українки. Наук. вісник. Серія: Педагогічні науки. – Луцьк, 2010. – № 13. – С. 14-18.
28. Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу. Тематичний випуск часопису "Вища освіта України" № 3, додаток 2. – Київ, 2015. – 281 с.
29. Жигірь В.І. Професійна педагогіка : навч. посіб.: [для студ. ВНЗ] / В.І. Жигірь, О.А. Чернега. – К. : Кондор, 2012. – 338 с.
30. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
31. Іванов В.Ф. Сучасні комп'ютерні технології і засоби масової комунікації: аспекти застосування / В.Ф. Іванов, О.К. Мелешенко. – К. : ІЗМН, 2006. – 115 с.
32. Інтерактивні технології навчання : теорія, практика, досвід : метод. посіб. / авт.-уклад. : О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : АПН, 2002. – 136 с.
33. Кларин М.В. Технология обучения: идеал и реальность / М. В. Кларин. – Рига : Эксперимент, 1999. – 180 с.
35. Кліменко В. Університет-факультет-кафедра-студент / В. Кліменко // Вища школа. – 2011. – № 5/6. – С. 91-98.
36. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі : Навчальний посібник / Г.М. Козлова. – Одеса : ОНЕУ, ротاپринт, 2014. – 200 с.
37. Концептуально-методологічні основи проектування методів і засобів діагностики освітніх результатів у вищих навчальних закладах: монографія/ За заг. ред. В. І. Лугового, О. Г. Ярошенко, 2014. – 234 с.
38. Кучерявий О.Г. Модульно-розвивальне навчання у вищій школі : аспекти проектування / Кучерявий О. Г. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 304 с.
39. Луговий В. І. Ключові поняття сучасної педагогіки: навчальний результат, компетентність, кваліфікація / Луговий В. І., Слюсаренко О. М., Таланова Ж. В. // Педагогічна і психологічна науки в Україні / НАПН України. – К., 2012. – Т. 1: Загальна педагогіка та філософія освіти. – С. 23–38.
41. Луговий В. І. Формування ціннісної компетентності науково-педагогічних працівників – важлива умова їх успішної діяльності в сучасній вищій школі // Проблеми освіти : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2010. – Вип. 63, ч. 1. – С. 3–9.

42. Луговий В. І. Якість викладання, досліджень, публікацій – ключовий фактор у досягненні вищими навчальними закладами світового класу та критерій оцінювання діяльності науково-педагогічних кадрів вищої школи / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова. // Проблеми освіти : наук. зб. / МОНмолодьспорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – К., 2012. – Вип. 70, ч. 1. – С. 3–10.
43. Лякішева А. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : [навч.-метод. посіб.] / Анна Лякішева, Лідія Грицюк. – Луцьк : Східноєвроп. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 504 с.
44. Мадзігон В.М. Дидактичні вимоги до електронних підручників / В.М. Мадзігон. // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр. – Вип. 10. – К. : Ін-т педагогіки НАПН України, 2010. – С. 4-7.
45. Мармаза О. І. Ділова гра у навчальному процесі вищої школи / О. І. Мармаза // Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : зб. наук. пр. – К. ; Запоріжжя : Фінвей, 2002. – Вип. 25. – С. 296–301.
46. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – 270 с.
47. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / М-во освіти і науки України ; за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. – К. : Вища шк., 2003. – 334 с.
48. Методичні рекомендації щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів / М-во освіти і науки України. – К. : Знання, 2006. – 8 с.
49. Мистецтво бути викладачем : практич. посіб. / за ред. О. І. Сидоренка. – К. : Консорціум із удосконалення менеджменту в Україні, 2003. – 144 с.
50. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Мороза. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. – 337 с.
51. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі / Нагаєв В. М. – К. : ЦУЛ, 2007. – 232 с.
52. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. Укладачі: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
53. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. - вип. 61 / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш та ін. – К., 2010. – 185 с.
54. Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції: монографія / авторський колектив: Г.В. Онкович (керівник), Б.А. Воронкова, Н.М. Дем'яненко та ін.; За заг. ред. Г.В. Онкович. – К., 2014. – 326 с.
55. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л. Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 С.
56. Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. Т. Білоус, Л. І. Горюнова, А. В. Цимбалюк, С. Я. Цимбалюк ; Держ. податк. адмін. України ; Акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь : Акад. ДПС України, 2001. – 144 с.
57. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюна, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. / За ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища школа, 2004. – 442 с.
58. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. Пометун. – К., 2007. – 142 с.
59. Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

60. Практикум з педагогіки : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Житомир. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка ; за заг. ред. проф. О. А. Дубасенюк. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 464 с.
61. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: Монографія / За заг. ред. В.П. Андрущенко, В.І. Лугового. – К.: «Педагогічна думка», 2011. – 260 с.
62. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти : монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
63. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. Укладачі: Добко Т., Луговий В., Рашкевич Ю., Шаров С та ін.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.
64. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації/ Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
65. Скок Г. Б. Как спроектировать учебный процесс по курсу : учеб. пособие для преподавателей / Г. Б. Скок, Н. И. Лыгина. – М. : Пед. о-во России, 2003. – 96 с.
66. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. / Слепкань З. І. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
67. Соколовська Т.П. Електронний підручник: особливості структури та функціонування / Т.П. Соколовська. // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр. – Вип. 3. – К.: Пед. думка, 2003. – С. 162-166.
68. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів: практичний посібник / Авторський колектив: В. Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скиба; за ред. О. Ярошенко. – Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. – 174 с.
69. Феномен університету в контексті «суспільства знань»: монографія / авторський колектив: В.П. Андрущенко, В.П. Бех, М.І. Бойченко та ін. – К., 2014. – 256 с.
70. Хамблин Д. Формирование учебных навыков / Хамблин Д. – М. : Педагогика, 1986. – 160 с.
71. Чайка В. Основи дидактики : тексти лекцій і завдання для самоконтролю : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / В. Чайка. – Тернопіль : ТНПУ, 2008. – 305 с.
72. Чередов И. М. Формы учебной работы в средней школе : кн. для учителя / И. М. Чередов. – М. : Просвещение, 1988. – 160 с.
73. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / П.П. Шляхтун. – К. : Академія, 2011. – 224 с.
74. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах : навч. посіб. / Щербань П. М. – К. : Вища шк., 2004. – 208 с.
76. TUNING [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.